

Intimitatea

ULA IRURETAGOIENA

Etxe batean badira zenbait gune, gutxitan erakusten zaizkionak etxetarra ez den norbaiti. Esan trastelekua, ganbara, galdara gela, armairu bat. Askotan lurrazpiko etxeko oinean edo irisgarritasun gutxiko etxearen goialdean kokaturik dira. Etxearen txoko hauek lotsa, zer-pentsatuko-dute beldurra aktibatzen dute. Zikina, desordenatua edo kanporako sortu dugun pertsonaiaren ezaugarriekin bat ez datorren zerbait da; ez-da-erakusgarria ulermena ematen diogun guztiaren kaxoian sartzen duguna. Ezkutuan gorde beharrekoa, badaezpada. Lotsagarria kontsideratzen dugun espazioan ni-neuk edota oso gertukoek bakarrik izango dute sartzeko baimena, eta sentipena da babestu egin behar direla ez-etxeko jotzen ditugunen begirada edota epaiketarik. Batzuetan giltzapeturi-ko espazioak izan daitezke inkluso. Baina irekigarriak egiten direnean, zeharkatze-esperientzia bat gertatzen da, entitate bereziko espazio batean barneratzen ari garelako, sakontasuna duen txoko bat.

Paul Preciadok *Pornotopia* liburuan dio, *Playboy* aldizkariak sortutako emaztegabeko maskulinitatearen apartamentuan, intimitaterako eta gizonaren pribatutasunerako etxeko bi txoko gordetzen zirela: bulegoa eta komuna, eta Preciadoren irakurketan, garuna eta uzkiaren espazio-adierazpenak dira hauek. Eta domestizitate publikorako sortutako sukalde, egongela eta ohe teknologizatua, eskua, begiak eta zakila dira. Esanguratsua.

Intimitate espazioak intimitate esferak dira, eta matrioska baten moduan osatzen direla ematen du: gorputzaren zenbait gune besteak baino intimoagoak sentitzen ditugu, gure gorputzaren inguruko espazioa ere babesteko beharra suma dezakegu, gureak diren objektuekin bezalaxe, eta etxeko gure espazioekin edo bizi gareneko lurraldeko lurzatiekin, berdin. Esfera espazio hauek elastizitatea dute handitu eta txikitzeko, gogortu eta desagiteko, egunaren eta egoeraren arabera, forma desberdinetako intimitate arkitektura bat. ●

EFE

Pertson(alismo)en politika

ZIGOR OLABARRIA OLEAGA

Sánchez Sánchez Sánchez Sánchez. Bost egun errepikaren errepikaz. Enpatxura arte eztabaidatu da "hausnarketa" egun batzuk hartzeak zenbat duen zintzotik eta zenbat jokaldi politikotik. Baina deus ez bere egiteko moduez.

PSOeko eta gobernuko hurbilenekoak ere "shockean" utzi zituen Sánchezek, bere sare sozial pertsonalean zabaldu zuen gutuna irakurtzean jakin baitzuten bost egun hartzen zituela "merezi duen edo ez" erabakitzeko. Hausnarketarako bost egun hartzen badituzu, diot nik, hartu ditzakezu aurretik behintzat ordu batzuk, hain erabaki erabakigarria izerdikide dituzunekin partekatzeko. PSOE eta gobernua bera, proiektu kolektiboak baitira, ala?

Egiteko modu horiek ez dira salbuespen, ordea. Aspaldikoa da proiektu politikoko kolektiboak pertsona bakar batean irudikatzen edo, are, uzteko joera. Mende hasieran, PPK ez zuen ezkutatu José María Aznarrek berak erabakiko zuela zein izango zen bere ordezkoa alderdiaren buruzagitzan. Orduetik, joera hori indartu eta tradizio politikoko guztietara zabaldu da. Hasi berri diren Kataluniako hauteskundeetarako, Junts per Catalunya alderdiak izena aldatu du, Junts + Puigdemont per Catalunya hobetsiz.

Eskuinak egitea, tira, baina kolektiboaren indarra, herritarren eta militanten parte-hartzea edo komunitarismoa aldarrikatzen dituzten ezkerrek logika berean doazen jokabideak izatea... Podemos Pablo Iglesiasen lidergoaren inguruan eraiki zen, eta kargua uztea erabaki zuenean, ordezkatu zuena Yolanda Díaz izango zela ere utzi zuen erabakita. Iragan hilabeteetan zenbait aldiz adierazi zuen Arnaldo Otegi "eskubidea irabazia" zuela erabakitzeko EAEko lehendakari izango zen edo ez.

Azken urteotako aldaera berri bat alderdien hautagai "independentek" dira: Manuela Carmena edo Yolanda Díaz Espainian, Miren Larrion Euskal Herrian, esaterako. Ezberdintasunak handiak izanagatik, bada hari komun bat. "Pertsonen politika" (pluralean) aldarrikatu dute "alderdien politikaren" aurrean, baina alderdiek baino politika are pertsonalistagoa (singularrean) egin dute gerora.

Fokua, dena den, jarrera eta modu horiek bultzatzen dituzten logiketan jarri behar da pertsona zehatzengan baino gehiago, eta hor erantzukizunak kolektiboak dira. 1979ko hauteskundeetako *Alkaterik onena... Herria!* kanpainak aurpegi gabeko kartela zuen euskarri nagusi; azken urteetan, hautagaien lehen plano erraldoiak dira ardatza nonahi. Harrigarriena ez dira aldaketa horiek guztiak, harrigarriena da arretarik ere ez deitzea, eztabaidarik ez piztea, ez baita auzi estetikoak, baizik eta sakonki politikoa. ●